



סדר נזיקין | מסכת סנהדרין ל"ג-ל"ט | שבת פרשת בא | כ"ו טבת-ג' שבט תשפ"ה (26 ינואר-1 פברואר 2025)
Seder Nezikin | Masechet Sanhedrin 40-46 | Shabbat Parashat Bo | 26 Tevet- 3 Shvat (January 26-February 1)

הלימוד להצלחת חיילי צה"ל, רפואת הפצועים והשבת כל אחינו לביתם בכיחון

This learning is dedicated to the success of IDF soldiers, the healing of the injured, and the safe return of all our brothers and sisters to their homes.

אחינו כל בית ישראל
הנתונים בצרה ובשביה
העומדים בין בים ובין ביבשה
המקום ירחם עליהם
ויציאם מצרה לרוחה
ומאפלה לאורה
ומשעבוד לגאולה
השתא בעגלא ובזמן קריב
ונאמר אמן

*Our brethren, from among the entire Jewish People
who are in distress and captivity,
whether they be on the sea or dry land,
May God have mercy on them,
and bring them from distress to comfort,
and from darkness to light,
and from slavery to redemption,
now, swiftly, and soon.
And let us say: Amen.*

Daf 40: INQUIRIES AND EXAMINATIONS

דף מ': בדיקות וחקירות

The first *Mishnah* in the fifth chapter of *Sanhedrin* deals with the examination of witnesses. In a court case, the *Beit Din* asks witnesses to state which day and hour the event in question took place and other questions of the same type – these questions are known as *chakirot* (inquiries).

The *Beit Din* also asks witnesses another type of questions, called *bedikot* (examinations). If they testify that Ploni (so-and-so) killed Ploni, the *Beit Din* will ask what weapon was used to carry out the murder. Was it a sword, spear, or stone? The court then asks further detailed questions of this sort. **There is an important difference between investigations and examinations: If a witness states they "do not recall" regarding a question during an investigation – that witness' testimony becomes invalid. In contrast, in an examination, if a witness responds they do not remember the answer to a question, the rest of their testimony stands.** [However, if the statements of two witnesses conflict, neither of their testimonies is accepted.] For example, if one witness states: "The murder weapon was a knife" and the other witness contends the murder was carried out with "a pair of scissors", then their testimonies are deemed invalid.



המשנה עוסקת בחקירת עדים - בית הדין שואל את העדים באיזה יום אירע המעשה, באיזו שעה ועוד שאלות מסוג זה - שאלות אלה מכונות חקירות.

בנוסף היו שואלים אותם שאלות המכונות בדיקות - אם הם אומרים: פלוני הרג את פלוני, שואלים אותם באיזה כלי רצח הוא הרג; בחרב? ברומח? באבן? ועוד פיצא בדבר. יש הבדל גדול בין חקירות לבדיקות: אם על אחת משאלות החקירה משיב אחד העדים שהוא אינו זוכר - עדותו בטלה, אבל אם על אחת משאלות הבדיקה הוא משיב שאינו יודע - עדותו קיימת, ורק אם יש בבדיקות סתירה בין דברי העדים העדות בטלה. למשל אם עד אחד אומר: "כלי הרצח היה סכין", ואחד אומר: "מספרים" - עדותם בטלה.

Daf 41: EXAMINATION OF THE WITNESSES

דף מ"א: בדיקות העדים

We learned there is a difference between investigations and examinations, i.e., one *eid* (witness) states: "I do not recall" during questioning, their testimony becomes *batel* (invalid). However, if an *eid* asserts they do not recall in answer to a question in an examination, the testimony is not disqualified.

Why is this the case? **Inquiries are required in order to know what time an incident took place. It is important to know what time an incident took place, because if the testimony is false, the *eidim* (witnesses) can be charged with conspiracy to commit perjury.**



יש הבדל בין חקירות לבדיקות, שאם אחד העדים משיב "איני יודע" על חקירה - העדות בטלה, אבל אם הוא משיב כן על בדיקה - העדות אינה בטלה.

מדוע הדבר כן? החקירות דרושות כדי לדעת באיזה זמן אירע המעשה. החשיבות לידיעת הזמן נחוצה כדי שאם העדות היא שקר ויכלו להזים את העדים.

Daf 42: BLESSING THE MOON

Starting mid-month, the moon seems to get smaller and smaller until it disappears from sight at the month's end. At the beginning of each month, the moon reappears and we recite a special *bracha* called **"Birkat HaLevana" (Blessing for the moon)**. **Birkat HaLevana should be recited no later than the middle of the month**, as at that point, our view of the moon reaches its fullest. The Sages of *Nehardea* taught that once the moon is no longer new, the *bracha* is not to be recited.

Rashi explains portions of *Birkat HaLevana* as follows: We praise the heavenly forces and we say: "Appointed times and roles were given to the heavenly bodies by God, so they do not alter their appointed tasks." God set a unique path for each star, through which it routinely moved. God told the moon it would be renewed every month "as a crown of beauty for *amusei beten*." The phrase "*amusei beten*" (those born from the womb) is a nickname for *Am Yisrael*. The perpetual renewal of the moon is intended to be a sign of glory for *Am Yisrael*. Just as the moon is rejuvenated after its decline, similarly, *Am Yisrael* will be rejuvenated at the hour of its redemption from the diaspora. Then, *Am Yisrael* will have the privilege of "praising its Maker."



דף מ"ב: בְּרַכַּת הַלְבָנָה

מאמצע החודש, הלבנה הולכת ונחסרת עד שהיא נעלמת מעינינו כִּלְיִל בִּסּוֹף החודש. בתחילת החודש הבא הלבנה מופיעה מחדש, ואנו מברכים על חידוש הלבנה ברכה מיוחדת: "ברכת הלבנה". את ברכת הלבנה יש לברך לא יאוחר מאמצע החודש, אבל אחר כה, כשהיא מתמלאת לגמרי והיא כבר אינה חדשה, אי אפשר לברך עליה.

רש"י מסביר חלקים מברכת הלבנה: בברכת הלבנה אנו משבחים על בריאת צבא השמים - הנוכבים והמזלות ואומרים: "חוק וזמן נתן להם שלא ישנו את תפקידם". הקב"ה קבע לכל כוכב מסלול מיוחד וקבוע שבו הוא נע. "עולל לבנה אמר שתחדש" - שבכל חודש תתחדש לבנה חדשה. "עטרת תפארת לעמוסי בטון" - "עמוסי בטון" הוא כינוי חיבה לעם ישראל וכוונת הדברים, שחידוש הלבנה הוא תפארת וסימן טוב לעם ישראל, שכשם שהלבנה מתחדשת לאחר שהיא נחסרת, כך ישראל בעת הגאולה יתחדשו לאחר הגלות. או-אז יזכו עם ישראל "לפאר ליוצרים".

Daf 43: CONFESSION

Saying *Vidui* (confession) combined with *chazara b'teshuva* (repenting for prior bad deeds) constitutes a *mitzvat aseh* (positive commandment). In *Sefer HaChinuch* (a discussion and commentary on the 613 *mitzvot* published in 13th century Spain) it is written: "Regarding the *Vidui* — the person repenting states: 'Please God, I have sinned, I was at fault, I did such-and-such wrong, I ask forgiveness for my sin.' The confessional should be prolonged to the extent one's eloquence allows."

The reason for the *mitzvah* of *Vidui* is that by verbally acknowledging the misdeed, the true beliefs of the sinner are revealed. Since all deeds are revealed and known to God, one cannot pretend that His all-seeing eye does not see. In addition, taking note of a particular sin and consoling one's self over having committed it generally causes a person to be more cautious. This can help prevent temptation from causing future sin.

The ideal time for fulfilling the *mitzvah* of *Vidui* is *Yom Kippur* and failure to confess wrongdoing on *Yom Kippur* violates a *mitzvat aseh*.



דף מ"ג: וִידוּי

אמירת וידוי וחזרה בתשובה היא מצות עשה. וכה נכתב בספר החינוך: "ענין הוידוי שייאמר האדם בעת שחוזר בתשובה: 'אנא ה', חטאתי, עויתי ופשעתי כה וכה, ויבקש כפרה על החטא ויאריך בדבר כפי צחות לשונו'."

מטעמי המצוה: "לפי שבהודאת העוון בפה תתגלה מחשבת החוטא ודעתו שהוא מאמין באמת, כי גלוי וידוע לפני האל ברור הוא כל מעשהו, ולא יעשה עין רואה כאינה רואה. גם מתוך הזכרת החטא בפרט ובהתנחמו עליו יזהר ממנו יותר פעם אחרת, לבל יהיה מכשול נכשל בו...".

למצוה זו יש זמן עיקרי - יום הכיפורים. מי שאינו מתודה ביום הכיפורים ביטל מצות עשה.

Daf 44: ANGEL IN THE NIGHT

דף מ"ד: מלאך בלילה

When *B'nai Yisrael* entered *Eretz Yisrael* and fought the peoples residing in the land, their first siege was of the city of Jericho. As they blockaded Jericho, *Yehoshua* saw an angel brandishing an unsheathed sword. The angel said he was a minister of God's army. The angel admonished *Yehoshua* for committing two sins — first, toward evening, he continued to lay siege to the city of Jericho, unnecessarily, and as a result, the nation did not offer the daily evening sacrifice. Second, now that it was night and there was no fighting, he remained idle and, without any excuse, did not study Torah.

כְּשֶׁנִכְנסוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְנִלְחְמוּ בְעַמִּים יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ, הֵם צָרוּ תְחִילָה עַל הָעִיר יְרִיחוֹ. בְּעֵת הַמָּצוֹר עַל יְרִיחוֹ, רָאָה יְהוֹשֻׁעַ מְלָאךְ שֶׁחָרְבוּ שְׁלוֹפָה בְיָדוֹ, וְהוּא אָמַר לוֹ שֶׁהוּא שָׂר צְבָא הִיא הַמְּלָאךְ הוֹכִיחַ אֶת יְהוֹשֻׁעַ עַל שְׁנֵי חַטָּאִים: "לְקִרְאֵת עֶרְבַּ הַמִּשְׁכָּתָם בְּמֵאָרֶב עַל הָעִיר יְרִיחוֹ לֹלָא צוֹרָה, וְעַקֵּב כֹּף לֹא הִקְרַבְתָּם קוֹרְבַן תְּמִיד שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִים. זֹאת וְעוֹד: עִכְשָׁיו, בְּלֵילָה, כְּשֶׁאֵין מִלְחָמָה, אַתָּם מִתְבַּטְּלִים מִלְּמוּד הַתּוֹרָה לִלְא סִיבָה.

Yehoshua asked the angel — which sin is more severe? The angel replied: the sin of wasting time that could be spent on studying Torah is a greater sin. *Yehoshua* immediately showed remorse, and from that point on, he and his forces did not occupy themselves with the siege of Jericho at night. Rather, they would engage in the study of Torah. Through this anecdote, the Talmud teaches that the mitzvah of Talmud Torah is of even greater significance than the offering of the *korban tamid* (the twice-daily sacrifice).



שָׁאַל יְהוֹשֻׁעַ אֶת הַמְּלָאךְ: "אֵיזָה חַטָּא חֲמוּר יוֹתֵר?" הַשִּׁיב הַמְּלָאךְ: "חַטָּא בִטּוּל תּוֹרָה." מִיד הִתְחַרַּט יְהוֹשֻׁעַ וּמָכַן וְאֵילָךְ לֹא עָסַק בְּלֵילוֹת בְּמָצוֹר עַל יְרִיחוֹ, אֲלֵא הָיוּ עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה. הַתְּלִמּוּד אוֹמֵר שֶׁמָּכַן יֵשׁ לְלִמּוּד שְׂמֹצוֹת תְּלִמּוּד תּוֹרָה גְדוֹלָה אִף יוֹתֵר מִהַקְרַבַּת קוֹרְבַן הַתְּמִיד.

Daf 45: AN OX WHO FELL INTO A DITCH

דף מ"ה: שור שנפל לבור

One of the primary categories of damages is "*Bor*" (a ditch) — which refers to a person who digs a ditch in the public space and thereby causes damage. For example, if a neighbor's ox or donkey was innocently walking in the public area, falls into a ditch and dies, the person who dug the ditch is responsible to repay the animal's owner for the damage caused.

אַחַד הָאוֹפְנִים לְחַיִּיב תְּשׁלוּם נְזִיקִין מְכֻנָּה "בוֹר". אָדָם שֶׁחָפַר בּוֹר בְּרִשׁוֹת הָרֵבִים וּבְכֹף הוּא גֵרַם הֶזֶק, כְּגוֹן שֶׁשׁוֹר אוֹ חֲמוֹר חָבְרוּ הֶלֶק בְּרִשׁוֹת הָרֵבִים לְתוּמוֹ, וְנָפַל בְּבוֹר וּמֵת, הוּא מְתַחֵיב לְשַׁלֵּם אֶת דָּמֵי הַנֶּזֶק.

In *Masechet Bava Kamma*, we learn that a person who digs a ditch in the public area is only responsible for payment of damages if that ditch is sufficiently deep that it would likely cause the death of an animal that fell into it. However, if the ditch is not so deep, the person who dug it is not liable for the death of an animal that falls into it, since such a ditch is only likely to cause injury, but not death. What depth is required for a ditch to be considered deep enough to "likely cause death"? On this *daf*, the depth stipulated is 10 *tefachim* (approximately 38.6 inches).



בְּמִסְכַּת בָּבָא קָמָא לּוֹמְדִים, שֶׁרֶק אִם אֶכָּן הַבוֹר הִיא עֲמוּק וְהוּא רְאוּי לְהַמִּית בְּהֵמָה הַנוֹפֶלֶת בוֹ, מִתְחַיֵּבִים בְּתְשׁוּלוּמִים, אֲבָל אִם הַבוֹר לֹא הִיא כָּל כֵּךְ עֲמוּק, אֵין מִתְחַיֵּבִים עַל מִיתַת הַבְּהֵמָה, שֶׁכֵּן בּוֹר זֶה רְאוּי לְהִזִּיק וְלֹא לְהַמִּית. בְּאִזְזָה עוֹמֵק! הִיא הַבוֹר, כְּדִי שְׁנוּכַל לְקַבּוֹעַ כִּי הוּא רְאוּי לְהַמִּית? בְּדָף זֶה נֶאֱמַר שֶׁהַשִּׁיעוֹר הוּא עֲשָׂרָה טְפָחִים - כִּי 98-0"מ.

Daf 46: SHEVOR MALKA

דף מ"ז: "שבור מלכא"

Over 1,700 years ago, a gentile king named "Shevor Malka" (Shapur I) ruled over Persia. Shevor was the most talented son of Ardeshir. During Ardeshir's lifetime, he appointed Shevor to succeed him as king. Shevor was famous for his success in battle, including several battles in which he brought about the defeat of the Roman armies.

Once, King Shevor captured the Roman emperor. **Amazingly, King Shevor learned Torah and was very knowledgeable regarding halacha.** King Shevor was a friend of the Amora Shmuel and Shevor's name is mentioned in the Talmud many times. Once, King Shevor asked Rav Hama for a Torah source mandating burial of human remains — as there is no explicit mitzvah in the Torah to do so. Rav Hama neglected to answer him. Rav Acha Bar Ya'akov was shocked that Rav Hama remained silent and did not respond, as it is possible to cite evidence to prove that burial is a Torah mitzvah.

The Talmud mentions several examples of Biblical tzaddikim who died and were buried. Avraham buried Sarah in Me'arat Hamachpelah; Yitzchak and Yishmael buried Avraham there as well. God Himself buried Moshe Rabbeinu.



לפני יותר מאלף ושבוע מאות שנה מלך בפרס מלך נוכרי בשם "שבור מלכא". שבור היה הבן המוכשר ביותר של המלך ארדשיר ועוד בחייו מינה ארדשיר את שבור למלך. שבור המלך התפרסם בהיסטוריה בזכות הצלחתו במלחמותיו, ובכמה הזדמנויות הוא הנחיל מפלה לצבאות רומי.

באחת הפעמים הוא שבה את הקיסר. הדבר המפליא ביותר הוא, ששבור למד תורה והיה בקי גדול בהלכה. שבור המלך גם היה מוכר של האמורא שמואל, ושמו נזכר לא אחת בתלמוד. פעם שאל שבור את רב חמא מהיכן יש רמז בתורה לכה שיש לקבור מתים - שכן אין מצוה מפורשת בתורה על כך?

התלמוד מזכיר אפשרויות אחדות לכה: התורה מספרת פעמים אחדות שהצדיקים שנפטרו נקברו, למשל אברהם קבר את שרה במערת המכפלה, יצחק וישמעאל קברו את אברהם, ואפילו הקב"ה בכבודו ובעצמו קבר את משה רבנו.



D'VAR TORAH: PARASHAT BO

דבר תורה: פרשת בא

In Parashat Bo, we learn that when a person commits to doing something, it is considered as though they have already done it, even if it has not yet been carried out in practice. **Moshe commanded B'nei Yisrael on the first of Nissan to take a lamb in ten days' time to offer as the Passover sacrifice. Immediately after this commandment, the Torah states: "B'nei Yisrael went and did as God had commanded."** The Midrash is puzzled as to why it is written that the B'nei Yisrael acted as such, if the command was to take the lamb only on the 10th of Nissan, a date which had not yet arrived? The answer given is that since B'nei Yisrael had already willingly and thoughtfully accepted upon themselves to take and perform the act, the Scripture reckons it as if they had already done so. The power of thought is great and effective even before the actions are carried out and come to fruition.

בפרשת בא אנו למדים שכאשר אדם מקבל על עצמו לעשות משהו - נחשב הדבר כאילו הוא כבר עשה אותו, אפילו שבפועל הוא עדיין לא קימו. משה מצוה על בני ישראל בראש חודש ניסן שיקחו בעוד עשרה ימים שה ממנו יקריבו את קרבן הפסח. מיד לאחר צויה זה אומרת התורה: "וילכו ויעשו בני ישראל כאשר צוה ה'". המדרש לא מבין מדוע נכתב שבני ישראל עשו כן, אם הצויה היה לקחת את הכבש רק ב-י' בניסן שעדיין בכלל לא הגיע? על כך הוא משיב ואומר שמכיון שבני ישראל כבר קבלו על עצמם ברצונם ובמחשבתם לקחת ולעשות - מעלה עליהם הכתוב כאילו כבר עשו. כוח המחשבה גדול ופועל גם קודם שהדברים יורדים ומגיעים לכדי מעשה.